

Ciudad de mis sueños Miasto moich marzeń

Agnieszka
Kostrzak-Kiryłak

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka hiszpańskiego dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka, Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Ciudad de mis sueños. Miasto moich marzeń

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator

Nauczyciel języka hiszpańskiego – NJH

2.2. Pozostali

Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej – NEW

Nauczyciel informatyki – NI (jeżeli w danej szkole jest to inna osoba niż nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej).

3. Ramy czasowe

3.1. Początek projektu

Projekt jest przewidziany do realizacji w I okresie, na przykład w październiku. Cały projekt składa się z siedmiu etapów, odbywających się w ciągu sześciu tygodni.

3.2. Zakończenie projektu

Zakończenie projektu może zbiegać się ze szkolnymi obchodami Narodowego Święta Niepodległości lub lokalnymi obchodami dni miasta.

4. Cele projektu

Celem projektu jest rozwój kompetencji językowych uczniów w obrębie tematu dotyczącego przestrzeni miejskiej. Zgodnie z założeniami programu *Entre amigos*, projekt został przewidziany w taki sposób, by wpisać się w koncepcję konstrukttywizmu, zakładającą zaangażowanie ucznia w proces uczenia się. Z tego względu lekcje języka hiszpańskiego prowadzone będą zgodnie z podejściem komunikacyjnym, z naciskiem na stopniowe rozwijanie u uczniów umiejętności rozumienia, mówienia, czytania oraz pisanie w języku hiszpańskim. Ponadto dzieci poszerzą znajomość najbliższego otoczenia, uświadomią sobie, jakie są ciekawe miejsca znajdujące się w ich otoczeniu. Oceniają także, które aspekty ich otoczenia są niepożądane. Dzieci spróbują znaleźć sposób poprawy i ulepszenia otaczającej je rzeczywistości. Dodatkowymi celami będą kształtowanie umiejętności redagowania listu, rozwój kompetencji cyfrowych związanych z obsługą poczty elektronicznej i aplikacji Padlet oraz poszerzenie świadomości kulturowej związanej z przynależnością społeczną. Dzięki wykorzystaniu metody projektu zostaną również osiągnięte cele wszechstronnego rozwoju ucznia poprzez rozbudzenie w nim ciekawości i kreatywności.

4.1. Cele szczegółowe. Uczeń:

- wskazuje i nazywa po hiszpańsku 5 elementów przestrzeni miejskiej spośród następujących: *cine, escuela, iglesia, parque, biblioteca, museo, teatro, polideportivo, fuente, farola*;
- wskazuje i nazywa po hiszpańsku 3 elementy świata natury spośród następujących: *sol, flor, nubes, perro, charco, gato, vaca*;
- opisuje dany element przestrzeni miejskiej, posługując się 4 przymiotnikami: *grande, pequeño, bonito, feo*;

- potrafi zalogować się do poczty elektronicznej, zalogować się do aplikacji Padlet, kopiować zdjęcia, edytować je i opisać w aplikacji;
- zna strukturę listu, wymienia jego elementy: nadawca, adresat, nagłówek, podpis; potrafi zredagować list;
- potrafi współpracować w grupie i w parze.

5. Treści kształcenia

Projekt interdyscyplinarny *Ciudad de mis sueños. Miasto moich marzeń* został przygotowany do zrealizowania treści sformułowanych w podstawie programowej (Dz. U. 2017, poz. 356 z późn. zm.), nawiązuje do pierwszego, drugiego i czwartego bloku tematycznego zaproponowanego w programie nauczania *Entre amigos*. Jednocześnie został on przygotowany zgodnie z podejściem AICLE (hiszp. *aprendizaje Integrado de Contenidos y Lenguas Extranjeras*) zaproponowanym w poradniku metodycznym. Oznacza to, że treści kształcenia będą podawane w języku hiszpańskim. Podczas realizacji projektu treści przekazywane w ramach edukacji polonistycznej, przyrodniczej, informatycznej, plastycznej, muzycznej i językowej będą się wzajemnie przenikać.

5.1. Język hiszpański

Treści ogólne

Uczniowie posługują się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących ich samych i ich najbliższego otoczenia, umożliwiającymi porozumiewanie się w ramach bloków tematycznych *Ja i moi bliscy*, *Moje miejsce zamieszkania* oraz *Mój dom*, przewidzianych w programie nauczania. Uczniowie reagują na polecenia i rozumieją ogólny sens tekstu wspieranego obrazem i dźwiękiem. Uczniowie powtarzają wyrazy i proste zdania, tworzą bardzo proste i krótkie wypowiedzi według podanego wzoru, np. *me gusta, no me gusta; En Racibórz hay un parque* (nazwę miejscowości podano przykładowo i warto ją zmienić w odniesieniu do lokalizacji szkoły, w której projekt będzie realizowany). Uczniowie przepisują i piszą pojedyncze wyrazy i zwroty. Uczniowie reagują werbalnie i niewerbalnie na polecenia. Uczniowie śpiewają piosenkę – samodzielnie lub w grupie.

Treści szczegółowe

Uczniowie używają podstawowych zwrotów grzecznościowych, form powitania i pożegnania: *buenos días, buenas tardes, hasta luego, adiós*. Uczniowie używają poprawnych form gramatycznych czasowników: *estar, ser, gustar, hay, llamarse*. Uczniowie nazywają elementy miasta: *cine, biblioteca, parque, parque de atracciones, escuela, iglesia, museo, teatro, centro cultural*. Uczniowie nazywają elementy świata przyrody: *el sol, nubes, árboles, perros, gatos, una ballena, una vaca, un charco*. Uczniowie opisują budynki, posługując się 4 przymiotnikami: *grande, pequeño, bonito, feo*.

5.2. Edukacja polonistyczna

Uczniowie słuchają z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia. Uczniowie okazują szacunek wypowiadającej się osobie. Uczniowie wykonują zadanie według usłyszonej instrukcji. Uczniowie zadają pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi. Uczniowie wypowiadają się na temat swojej miejscowości.

Treści szczegółowe

Uczniowie poznają podstawowe elementy budowy listu, rozumieją znaczenie i posługują się terminami: adresat, nadawca, adres, nagłówek, podpis, zwroty grzecznościowe. Uczniowie nabywają umiejętności redagowania listu, używają zwrotów grzecznościowych.

5.3. Edukacja przyrodnicza

Uczniowie określają położenie swojej miejscowości na mapie Polski, określają położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz okolicy, opisują charakterystyczne miejsca, interesujące zabytki, pomniki, tereny rekreacyjne, parki krajobrazowe, parki narodowe.

5.4. Edukacja plastyczna

Uczniowie wykonują prace plastyczne, których tematem jest miasto ich marzeń. W tym celu wydzierają, wycinają, składają, przylepiają, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, karton, ścinki, wykonują prace przy pomocy farb lub flamastrów. Ponadto uczniowie wyjaśniają znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.

5.5. Edukacja społeczna

Uczniowie identyfikują się z grupą społeczną, do której należą – społecznością lokalną – i respektują normy oraz reguły postępowania w tej grupie. Uczniowie wyjaśniają, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymieniają własne prawa i obowiązki, przestrzegają ich i stosują je w codziennym życiu. Uczniowie oceniają postępowanie swoje i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości.

5.6. Edukacja informatyczna

Uczniowie posługują się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym przy wykonywaniu zadania. Uczniowie korzystają z udostępnionych im stron i zasobów internetowych, logują się do poczty internetowej i do aplikacji Padlet, kopiuje zdjęcia z innego urządzenia, edytują je i opisują w aplikacji. Uczniowie stosują zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumieją i respektują ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, a także stosują zasady netykiety.

5.7. Edukacja muzyczna

Uczniowie słuchają muzyki i śpiewają w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, pstrykanie, tupanie, uderzanie o uda itp. Uczniowie interpretują ruchem schematy rytmiczne.

6. Charakterystyka odbiorców

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla uczniów II klasy szkoły podstawowej. Odbiorcami są dzieci, które drugi rok uczą się języka hiszpańskiego. U dzieci w tym wieku wzrasta ciekawość świata oraz poczucie przynależności do grupy. Ich rozwój intelektualny jest bardzo dynamiczny, co wiąże się z coraz większą samodzielnością w działaniu. Dzięki kontaktom z różnymi dziedzinami wiedzy i słowem pisanym dzieci rozwijają myślenie i sprawność posługiwania się językiem ojczystym i obcym. Ich otwartość na nowe ma wpływ na budowanie motywacji do nauki, ciągle rozwija się pamięć i logiczne myślenie.

6.1. Typ szkoły

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla szkoły podstawowej.

6.2. Wiek uczniów

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla odbiorców w wieku 8–9 lat.

6.3. Klasa

Projekt interdyscyplinarny został przewidziany dla klasy II.

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Uczniowie klasy II obserwują siebie na tle grupy, znają już wszystkich kolegów i koleżanki z klasy, potrafią ocenić własne umiejętności. Po roku wspólnej nauki najczęściej wiedzą też, które z dzieci wykazuje zdolności artystyczne, sportowe, które ma łatwość czytania i wypowiadania się, a które biegle liczy. Nauczyciel, pracując na co dzień z dziećmi, jest świadomy, które z nich doświadcza trudności w nauce, które wynikają ze specjalnych potrzeb edukacyjnych (SPE), np. niedosłuch, niepełnosprawność ruchowa lub trudności wskazujących na autyzm bądź zagrożenie np. dysleksją. Praca metodą projektu pozwoli wyrównać różnice między uczniami, ponieważ wszystkie dzieci, także te ze SPE, będą mogły zaangażować się w realizację projektu na równi z pozostałymi uczniami.

6.5. Inne cechy odbiorców

Uczniowie II klasy są już przyzwyczajeni do pracy w warunkach szkolnych, jednak nadal najchętniej uczą się poprzez zabawę. Powoli zaczynają uczyć się samodzielności, zaczynają się u nich kształtować nawyki uczenia się. Wykazują się dużą kreatywnością i zazwyczaj są chętni do wszelkich dodatkowych inicjatyw proponowanych przez nauczycieli, np. przygotowania występu, uczestniczenia w obchodach danego święta. Ośmiolatki nadal lubią się bawić, cieszą ich różnego rodzaju gry i zabawy, które w dalszym ciągu odgrywają istotną rolę w procesie uczenia się. Dzieci najłatwiej uczą się przy stosowaniu metody komunikacyjnej połączonej z piosenkami i zabawą, podczas których wykorzystywana jest metoda reagowania całym ciałem TPR (ang. *Total Physical Response* in. *Respuesta Física Total*). U dzieci w tym wieku narasta potrzeba przebywania z grupą rówieśników i współdziałania, mają silną potrzebę akceptacji w grupie i samorealizacji. Udział w projekcie i współpraca w grupie pozwolą zwłaszcza dzieciom, które na co dzień doświadczają trudności w nauce, na podniesienie samooceny. Realizując poszczególne zadania, w których będą mogły wykorzystać np. uzdolnienia plastyczne czy umiejętności informatyczne, przyczynią się do osiągnięcia przez grupę sukcesu w postaci efektu końcowego. Wszystkie dzieci będą mogły rozwinąć kompetencje cyfrowe i umiejętności zastosowania nowych technologii podczas tworzenia wspólnej ścianki w aplikacji Padlet.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

W trakcie realizacji projektu będą stosowane formy pracy zbiorowej – zarówno praca z całą klasą, jak i praca w grupach oraz w parach. Uczniowie samodzielnie dzielą się zadaniami podczas wycieczki – część wykonuje fotografie, część zbiera eksponaty. Dzięki

takim formom pracy każde dziecko z klasy będzie miało okazję włączenia się do projektu, a jego wkład w tworzenie efektów projektu zostanie doceniony na równi z pozostałymi uczniami. Jest to niezwykle ważne zwłaszcza dla dzieci z trudnościami w nauce, nieśmiałych bądź innych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dodatkowym czynnikiem motywującym będzie autonomia uczniów, którzy sami zdecydują, które zadanie wykonają. Praca w grupie, gdzie wysiłek każdego uczestnika ma znaczenie dla efektu końcowego, może pomóc w nawiązaniu lepszych relacji z rówieśnikami, co przełoży się na podniesienie samooceny.

7.2. Metody pracy – realizacja celów wychowawczych

Podstawową metodą będzie metoda projektu oraz metoda AICLE, która zakłada, że treści z poszczególnych edukacji podawane są w języku hiszpańskim na każdym etapie projektu. Jednakże na poszczególnych etapach realizacji projektu będą stosowane także metody takie jak:

- metoda podawcza – rozmowa kierowana przez nauczyciela, dotycząca miejsca docelowego wycieczki;
- metoda gramatyczno-tłumaczeniowa – po zaprezentowaniu piosenki (wykorzystanie ICT od ang. *information and communication technologies*) nauczyciel tłumaczy uczniom znaczenie każdego z wersów;
- metoda komunikacyjna – nauczyciel mówi do uczniów głównie w języku hiszpańskim, uczniowie starają się odpowiadać na komunikaty nauczyciela po hiszpańsku;
- metoda audiolingwalna – uczniowie powtarzają za nauczycielem usłyszane słowa bądź zwroty;
- metoda operatywna, działania praktyczne uczniów – fotografowanie, tworzenie pracy plastycznej, tworzenie Padletu, dzięki czemu kształtowane są kompetencje cyfrowe (wykorzystanie ICT);
- metoda zgłębiania wiedzy przez doświadczenie – wyjście poza szkołę, wycieczka, podczas której stosowane będą techniki typowe dla metody naturalnej, np. nauczyciel komunikuje się z uczniami za pomocą krótkich, spontanicznych instrukcji w języku hiszpańskim (np. *vamos todos juntos, mirad allí, ¿qué ves?*);
- metoda heurystyczna – burza mózgów – uczniowie wypowiadają się na temat tego, czego brakuje w ich miejscowości, co można by ulepszyć lub poprawić;
- metoda ewaluacyjna – metoda walizki i kosza po każdym etapie; uczniowie napiszą na małych karteczkach, co wynieśli z zajęć, a co wyrzuciliby do kosza.

Podczas stosowania każdej z tych metod i form pracy nauczyciel odpowiednio je dostosowuje do indywidualnych potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Projekt rozpocznie się w pierwszym okresie nauki, najlepiej w październiku, po wcześniejszym uzgodnieniu tego z nauczycielem edukacji wczesnoszkolnej. Jeżeli w danej klasie nauczają także nauczyciele innych przedmiotów (np. plastyki bądź informatyki), należy uzgodnić termin rozpoczęcia projektu także z nimi.

8.2. Spisanie regulaminu/kontraktu

Nauczyciel języka hiszpańskiego przygotowuje regulamin, który będzie obowiązywał podczas trwania całego projektu. Określa on zasady, które umożliwią wszystkim uczestnikom przyjemną i bezpieczną realizację projektu. Regulamin zostaje przedstawiony dzieciom i szczegółowo omówiony podczas drugiego etapu. Zostanie zaprezentowany w formie plakatu przedstawiającego dużą dłoń – na jej palcach znajdują się hasła odnoszące się do jednej zasady regulaminu. Przykładowe zasady:

- *Somos bien educados* – jesteśmy kulturalni, witamy się i żegnamy po hiszpańsku: *buenos días, hola, hasta luego*;
- *Respetamos a otros* – okazujemy szacunek, jesteśmy życzliwi i uprzejmi, często używamy słów: *gracias, por favor, lo siento*;
- *Mantenemos limpieza* – klasa jest naszą wizytówką. Im czystsza i piękniejsza, tym lepiej to o nas świadczy;
- *Trabajamos en silencio* – gdy jedna osoba mówi, pozostali słuchają;
- *Cooperamos* – pomagamy sobie nawzajem, każdy daje coś od siebie i w ten sposób osiągniemy sukces.

Po omówieniu każdej z zasad uczniowie potwierdzą akceptację regulaminu, obrysowując na plakacie swoją dłoń i wpisując w nią swoje imię. Następnie regulamin zostanie powieszony w widocznym miejscu w sali, np. na drzwiach. W trakcie realizacji projektu nauczyciel może odwoływać się do zasad sformułowanych w regulaminie. W punkcie 9. niniejszego scenariusza zostanie przedstawiona propozycja takiego regulaminu.

8.3. Wybór tematu

Ze względu na to, że projekt jest przewidziany dla etapu wczesnoszkolnego, dzieci nie będą jeszcze w stanie wybrać tematu samodzielnie. Dlatego też nauczyciel języka hiszpańskiego proponuje temat i razem z dziećmi omawia szczegółowo, czego dotyczy projekt. Dzięki temu uczniowie od samego początku wiedzą, czego mogą się spodziewać i jak będzie wyglądała realizacja projektu. Nauczyciel proponuje dzieciom stworzenie miasta marzeń.

8.4. Podział na grupy

Na etapie V nauczyciel proponuje uczniom podział na dwie grupy na czas wycieczki. W tym celu przygotowuje woreczek z karteczkami w dwóch kolorach, np. czerwonym i zielonym, które będą symbolizować grupę 1 i grupę 2. Każde z dzieci wylosuje jeden kolor i w ten sposób zostanie przydzielone do danej grupy. Obydwie grupy będą robić zdjęcia oraz notatki, przy czym grupa 1 będzie skupiać się na dostrzeganiu dobrych stron miasta, pięknych miejsc, ciekawych detali budynków, zdobień, kolorowych rabatki kwiatowych etc. W ramach grupy dzieci samodzielnie wybiorą, które z nich będą fotografami (dzieci posiadające telefon z aparatem lub sam aparat fotograficzny), a pozostałe dzieci będą sporządzać notatki, zbierać eksponaty, np. ulotki, kwiatki do zasuszenia etc. Natomiast grupa 2 będzie skupiać się na dostrzeganiu złych stron miasta, takich elementów, których nie powinno być (np. śmieci w nieodpowiednim miejscu, mury popisane przez chuliganów, zniszczone elementy małej architektury). W ramach tej grupy dzieci również samodzielnie wybiorą, które z nich będą fotografami

(dzieci posiadające telefon z aparatem lub sam aparat fotograficzny), a pozostałe dzieci będą sporządzać notatki, robić szkice, zbierać eksponaty, np. ulotki. Uczniowie sami mogą dokonać wyboru, do której grupy będą należeć.

8.5. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Nauczyciel NJH, w porozumieniu z pozostałymi nauczycielami uczestniczącymi w projekcie, opracowuje harmonogram pracy. Zgodnie z założeniem podejścia AICLE podczas planowania pracy na poszczególnych etapach nauczyciele zwracają szczególną uwagę na integrację treści pozajęzykowych z treściami edukacji językowej. Nauczyciele omawiają, które elementy opisu miejscowości oraz miejsca docelowego wycieczki przedstawić przy użyciu języka hiszpańskiego. Tym samym wspólnie ustalają, jakie będą słowa kluczowe do realizacji tego projektu. Ponieważ słowa będą różne w zależności od miejscowości, w której projekt będzie realizowany, pozostawia się tutaj dowolność koordynatorowi projektu. Na pierwszym etapie uczestnicy dowiadują się, na czym polega praca metodą projektu, zostają omówione warunki dobrej współpracy oraz przedstawione cele, które osiągną uczestnicy. Następnie (etap II) uczestnicy przygotowują wraz z nauczycielem regulamin zawierający zasady, których każdy uczestnik projektu zobowiązuje się przestrzegać. Uczniowie dowiadują się, że projekt w dalszej części będzie podzielony na następujące etapy:

- ETAP III – wprowadzenie do projektu *Miasto moich marzeń* – lekcja prowadzona przez nauczyciela języka hiszpańskiego (NJH) – przenikanie się treści z edukacji przyrodniczej, społecznej, muzycznej i języka hiszpańskiego;
- ETAP IV – wycieczka – lekcja prowadzona przez nauczyciela języka hiszpańskiego (NJH) wraz z nauczycielem edukacji wczesnoszkolnej (NEW) – przenikanie się treści z edukacji przyrodniczej, społecznej, informatycznej i języka hiszpańskiego;
- ETAP V – podsumowanie wycieczki – lekcja prowadzona przez nauczyciela języka hiszpańskiego (NJH), omówienie zebranych materiałów (zdjęć, eksponatów) – przenikanie się treści z edukacji przyrodniczej, społecznej i języka hiszpańskiego;
- ETAP VI – stworzenie ścianki w aplikacji Padlet z wykorzystaniem wykonanych wcześniej zdjęć – lekcja prowadzona przez nauczyciela informatyki (NI) lub nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej (NEW);
- ETAP VII – pisanie listu oraz przygotowanie wystawy z wykonanych wcześniej prac plastycznych – lekcja prowadzona przez nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej (NEW) – przenikanie się treści polonistycznych i społecznych.

8.6. Realizacja projektu

ETAP III – lekcja prowadzona przez NJH

Nauczyciel inicjuje z dziećmi rozmowę na temat miejscowości, w której mieszkają (lub miasta). Jeżeli uczestnicy projektu mieszkają w różnych miejscowościach, na przykład w różnych wsiach, wtedy pytanie może dotyczyć miejscowości, w której znajduje się szkoła lub najbliższe miasto – wyboru dokona nauczyciel koordynator projektu. Nauczyciel zadaje pytanie o nazwę miasta, w którym uczniowie mieszkają/w którym znajduje się szkoła: *¿Dónde vives? ¿Vivo en Racibórz. ¿Cómo se llama tu ciudad? Mi ciudad se llama Racibórz* (nazwę miejscowości podano przykładowo, należy ją zmienić w zależności od lokalizacji szkoły, w której projekt będzie realizowany). W tej części lekcji przenikają się treści z edukacji społecznej i przyrodniczej, kiedy to dzieci wypowiadają się na temat swojej miejscowości i wskazują jej położenie na mapie, identyfikują się z grupą społeczną, w której żyją.

Nauczyciel przenosi uwagę dzieci na mapę Polski. Może tutaj posłużyć się tradycyjną mapą lub wykorzystać zasoby Google Maps lub Google Earth i wyświetlić obraz na tablicy interaktywnej. Jeżeli w grupie jest uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. niedowidzący, nauczyciel powinien zadbać o to, by taki uczeń siedział jak najbliżej mapy, ewentualnie monitora, na którym jest wyświetlana mapa Polski, a także zapewnić odpowiednie oświetlenie. Nauczyciel zadaje pytanie o położenie miasta/miejscowości na mapie (nazwy podane niżej są przykładowe): *¿Dónde está Kraków en el mapa?* Wskazuje punkt na mapie i mówi: *Está aquí*. Może także określić kierunek położenia na mapie: *Kraków está en el sur de Polonia*. Taka informacja z pewnością zainteresuje ucznia uzdolnionego, ponieważ określanie po hiszpańsku kierunków na mapie rozszerza wymagania podstawy programowej.

Nauczyciel zachęca dzieci, by podeszły do mapy i same pokazały, gdzie znajduje się ich miejscowość, jednak nie zmusza żadnego dziecka, zwłaszcza uczniów ze SPE. W tym celu powtarza pytanie *¿Dónde está Poznań en el mapa?*, a każde dziecko powtarza odpowiedź *Está aquí*, której towarzyszy gest wskazujący na punkt na mapie. Następnie pyta, czy dzieci lubią mieszkać w swoim mieście / swojej miejscowości. Potem zadaje to samo pytanie po hiszpańsku: *¿Te gusta vivir en Kołobrzeg? Sí, me gusta. No, no me gusta.*

Nauczyciel zadaje pytanie, co zazwyczaj znajduje się w każdym mieście. Przypuszczalnie dzieci będą wskazywać takie miejsca jak: rynek, plac zabaw, kino, kościół, biblioteka, basen, muzeum, teatr, dom kultury, szkoła etc. Uczniowie znają podstawowe słownictwo hiszpańskie dotyczące miasta, jednak nauczyciel przy pomocy kart *flashcards* powtarza z uczniami i jednocześnie poszerza zasób tego słownictwa, nazywając poszczególne elementy miasta. Następnie nauczyciel kieruje rozmowę na to, co jest, a czego nie ma w naszym mieście. W ten sposób dzieci powtarzają konstrukcję z *hay/no hay*. *¿En Piła hay un museo? Sí, hay un museo. En Brzozówka hay un parque de atracciones? No, no hay parque de atracciones.* Wprowadzane treści: *cine, escuela, biblioteca, parque, parque de atracciones, escuela, iglesia, museo, teatro, centro cultural, polideportivo.*

Następnie nauczyciel zapowiada dzieciom, że zaprasza je na wycieczkę do pewnego kolorowego miasta. Przy pomocy tablicy interaktywnej odtwarza i wyświetla dzieciom piosenkę zespołu *Dúo Karma Del camino lo que vi* dostępną w serwisie YouTube. Jeżeli w grupie jest uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, nauczyciel odpowiednio wcześniej informuje go, że będzie odtwarzany materiał dźwiękowy i dostosuje głośność do indywidualnych potrzeb ucznia. Po odtworzeniu piosenki nauczyciel pyta, co dzieci widziały po drodze. Dzieci odpowiadają: taksówkę, domy, ulicę, psa, latarnię, telefon etc. Następnie nauczyciel pyta o to samo po hiszpańsku *¿Qué vemos del camino?* – dzieci odpowiadają także po hiszpańsku: *un taxi, una casa, un perro, una calle, una farola, una fuente, un teléfono*. Nauczyciel zadaje pytanie, czy to, co zauważyły dzieci, można także spotkać w naszym mieście. *¿Hay una calle en nuestra ciudad? Sí, hay una calle. ¿Hay una fuente en nuestra ciudad? No, no hay fuente.*

Nauczyciel ponownie odtwarza piosenkę i zachęca dzieci do tego, by tym razem zapamiętały elementy świata natury. Zachęca też dzieci do wspólnego śpiewu i odtwarzania dźwięków naśladowczych pojawiających się w piosence. W ten sposób dzieci ćwiczą swój aparat mowy. Po odtworzeniu piosenki zadaje pytanie *¿Qué más*

podemos ver del camino? El sol, nubes, árboles, perros, gatos, una ballena, una vaca, un charco. Ponownie pyta, czy także w naszym mieście można spotkać psy, krowy etc. *¿Hay perros en nuestra ciudad? Sí, hay perros.*

Nauczyciel pyta, gdzie dzieci lubią spędzać czas i co chciałyby pokazać koledze z innego miasta, który by je odwiedził. *¿Dónde te gusta pasar tiempo libre? En el parque. En la biblioteca.* Kolejne pytanie nauczyciela dotyczy tego, dlaczego dzieci lubią spędzać tam czas. *¿Por qué te gusta el parque? ¿Porque hay muchas flores allí? ¿Te gusta jugar allí? Sí, me gusta jugar allí. ¿El parque es bonito? Sí, el parque es bonito.*

Nauczyciel pyta, co jeszcze podoba się dzieciom w ich mieście, jakie elementy są ładne, przyjemne dla mieszkańców, a co jest brzydkie, złe i niepotrzebne. Zaprasza dzieci do burzy mózgów. Uczniowie swobodnie odpowiadają po polsku, nauczyciel powtarza po hiszpańsku wypowiedziane przez dzieci słowa. Następnie nauczyciel pyta po polsku, czy czegoś brakuje w naszym mieście, czy warto byłoby coś dobudować, poprawić. Prawdopodobnie dzieci będą mówić o parku atrakcji lub boisku, placu zabaw dla psów etc. Nauczyciel powtarza po hiszpańsku nazwy miejsc, które dzieci wymieniają, prosi o ich powtórzenie przez uczniów.

Nauczyciel zachęca dzieci do stworzenia w ramach zadania domowego pracy plastycznej – *Ciudad de mis sueños*, w której przedstawią miasto swoich marzeń. Praca ta zostanie omówiona przez uczniów podczas etapu V.

Na zakończenie zajęć dzieci otrzymują małe karteczki, na których napiszą, czego się nauczyły, a co nie podobało im się w zajęciach – metoda walizki i kosza. Nauczyciel informuje także, że na następnych zajęciach odbędzie się wycieczka – podaje miejsce docelowe wycieczki po polsku, a następnie po hiszpańsku.

ETAP IV – lekcja prowadzona przez NJH lub NEW (wycieczka może być przeprowadzona przez NJH razem z NEW)

Nauczyciel organizuje wyjście poza szkołę. Jeżeli projekt dotyczy miasta, nauczyciel może zaproponować dzieciom kilka miejsc, z których grupa wybierze jedno najciekawsze w ocenie uczestników. Takim celem wycieczki może być na przykład teatr, dom kultury, ratusz albo las czy bulwary. Jeżeli projekt dotyczy mniejszej miejscowości, gdzie nie ma wielu możliwości, nauczyciel nie proponuje dzieciom wyboru, lecz sam decyduje o miejscu docelowym. Planując miejsce docelowe, nauczyciel bierze pod uwagę możliwości dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i dostosowuje plan tak, by umożliwić mu pełne uczestnictwo w wycieczce. Jeżeli uczeń ze SPE doświadcza trudności wynikających z niepełnosprawności ruchowej, nauczyciel odpowiednio wcześniej kontaktuje się z rodzicami ucznia i wspólnie z nimi uzgadnia, w jaki sposób dziecko będzie uczestniczyć w wycieczce.

Na zajęciach poprzedzających wycieczkę NJH poinformował uczniów o celu wycieczki, zaleca się, by w jej trakcie jak najczęściej posługiwał się językiem hiszpańskim w komunikacji z uczniami (metoda naturalna). Na czas wycieczki uczestnicy zostają podzieleni na dwie grupy, z których każda będzie mieć do wykonania inne zadanie – sposób podziału został omówiony w punkcie 8.4. Obydwie grupy będą robić zdjęcia, notatki i zbierać eksponaty, przy czym grupa 1 będzie skupiać się na dostrzeganiu dobrych stron miasta, pięknych miejsc, ciekawych

detali budynków, zdobień, rabatek kwiatowych etc., natomiast grupa 2 będzie skupiać się na fotografowaniu złych stron miasta, takich elementów, których nie powinno być, które wymagają poprawienia (np. śmieci w nieodpowiednim miejscu, mury popisane przez chuliganów, zniszczone elementy małej architektury). W trakcie wycieczki nauczyciel zatrzymuje się przed miejscami, które mogą być fotografowane i omawia je z dziećmi, np. *¡Cuánta basura! ¡Mirad, qué bonitas las flores! ¡Qué puertas tan interesantes! ¡Cuidaos con el charco!* (AICLE). Gdy grupa dotrze do miejsca docelowego, zapozna się z samym miejscem – budynkiem, funkcją instytucji, a jeśli to las bądź bulwary, celem wycieczki będzie spacer i obserwacja przyrody otaczającej to miejsce.

ETAP V – lekcja prowadzona przez NJH

Nauczyciel podsumowuje wycieczkę. Pyta, dokąd odbyła się wycieczka, co dzieci zaobserwowały, co widziały po drodze (nawiązując do tekstu wcześniej poznanej piosenki), czy podobało im się miejsce, które odwiedziły. Zadaje pytania po polsku, a następnie to samo powtarza po hiszpańsku. Odpowiadając, uczniowie starają się jak najwięcej mówić po hiszpańsku, ale jeżeli nie znają jakiegoś słowa, nauczyciel podpowiada słówko po hiszpańsku. Za każdym razem nauczyciel wypisuje na tablicy nowo poznane słowa związane z wycieczką, a uczniowie przepisują je do zeszytów.

Każda z grup może podzielić się swoimi wrażeniami i pokazać efekty swojej pracy – zebrane eksponaty oraz zrobione notatki i zdjęcia. Nauczyciel omawia z uczniami przyniesione eksponaty, notatki i zdjęcia. Zadaje pytanie o to, co przedstawiają zdjęcia, czym są eksponaty, czy odnoszą się do ładnych miejsc, a może wskazują na to, co warto poprawić, ulepszyć w ich miejscowości. Dzieci odpowiadają, starając się komunikować po hiszpańsku.

Nauczyciel proponuje podział wykonanych zdjęć i zebranych eksponatów na dwie kategorie: *Me gusta* i *No me gusta*. Uczniowie wspólnie przyporządkowują zdjęcia i eksponaty do tych kategorii. Nauczyciel wraca także do prac plastycznych, które dzieci miały wykonać w domu. Prosi je o opisanie swojego obrazka: *Ania, cuéntanos de la ciudad de tus sueños: cómo se llama, dónde está, qué hay en esta ciudad, cómo están los ciudadanos*. Każde dziecko próbuje opisać miasto prostymi zdaniami, np. *La ciudad de mis sueños se llama Flipandia y está en Polonia. La ciudad es grande. En Flipandia hay muchos árboles, animales y un parque. No hay coches, no hay basura. Todos están muy felices allí*. Na zakończenie nauczyciel tworzy z dziećmi mapę myśli zawierającą nowe słownictwo. Informuje także, że na konta pocztowe uczniów zostanie wysłany link przez nauczyciela informatyki.

ETAP VI – lekcja prowadzona przez NI (ta lekcja może zostać przeprowadzona w trybie zdalnym lub stacjonarnym)

Nauczyciel informatyki stworzy przestrzeń w aplikacji Padlet, którą uczniowie będą mogli edytować. Jeżeli lekcja jest przeprowadzana w trybie stacjonarnym, odbywa się ona w sali komputerowej, w której dzieci mają dostęp do sprzętu szkolnego. Jeżeli w grupie jest dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, należy dostosować warunki pracy do potrzeb takiego ucznia, np. w przypadku dziecka słabowidzącego należy wcześniej przygotować jego stanowisko pracy z uwzględnieniem odpowiedniego naświetlenia, zastosowaniem odpowiedniego oprogramowania, jeżeli takie jest

w zasobach szkoły. Jeżeli w grupie jest uczeń z zespołem Aspergera lub autyzmem, w zależności od indywidualnych potrzeb ucznia należy wybrać dla niego miejsce z dala od okna. Jeżeli lekcje odbywają się w trybie zdalnym, jednak któreś z dzieci nie ma dostępu do komputera, szkoła umożliwi uczniowi dostęp do sprzętu, np. pod opieką nauczyciela świetlicy, który pełni dyżur w szkole. Każde z dzieci powinno mieć wcześniej założone konto pocztowe – szkolne bądź prywatne. NI na maila przesyła uczniom link aktywacyjny umożliwiający dostęp do aplikacji Padlet. Jeżeli okazałoby się, że jest problem z obsługą konta pocztowego, nauczyciel może udostępnić link w dzienniku elektronicznym lub na czacie zespołu klasowego np. (aplikacja MS Teams).

Podczas lekcji informatyki nauczyciel prezentuje dzieciom aplikację Padlet i tłumaczy, jak każdy z uczestników może dodać i opisać swoje zdjęcie. Jeżeli któreś dziecko ma trudności z samodzielną obsługą poczty, edycją zdjęć i obsługą aplikacji, zadanie można wykonać w parach. Dzięki temu uczniowie zdolniejsi będą mogli w ramach współpracy koleżeńskiej wspomóc uczniów doświadczających trudności. Znając możliwości i uzdolnienia poszczególnych uczniów, nauczyciel dobierze pary tak, by wspólny efekt ich pracy pozwalał na wyrównanie szans w stosunku do pozostałych dzieci. W ten sposób klasa stworzy ściankę podzieloną na dwie części: *Me gusta* i *No me gusta*. W części *Me gusta* pojawią się zdjęcia i podpisy ukazujące dobre i ładne strony miasta. NJH pomoże dzieciom zredagować poprawne podpisy do zdjęć. Przykład podpisów: *Plaza Mayor y la fuente. Las flores de muchos colores. Mi parque favorito. Pájaros en un árbol.* W części *No me gusta* uczniowie zamieszczą zdjęcia miejsc zniszczonych, zaśmieconych, wandalizmu. Przykłady podpisów: *Un banco en el parque* (pod zdjęciem ukazującym zepsutą ławkę). *Una papelería en la calle* (pod zdjęciem ukazującym śmieci wokół kosza). *Un edificio de nuestro barrio* (pod zdjęciem ukazującym popisane mury budynku) etc.

ETAP VI – lekcja prowadzona przez NEW

Nauczyciel proponuje uczestnikom napisanie listu do lokalnego przedstawiciela władzy (prezydenta miasta, burmistrza etc.). Wprowadza dzieciom następujące treści nauczania: list, nadawca, adresat, nagłówek, podpis. Nauczyciel czyta z dziećmi przykładowy list, omawia jego strukturę, zwraca uwagę na formy grzecznościowe oraz ortografię, elementy ozdobne. Następnie dzieci tworzą kilkudzaniowe listy, w których przedstawią swoją opinię na temat tego, co złego widziały w swoim mieście podczas wycieczki, a także zaproponują sposób, by poprawić tę sytuację. Dzieci mogą zwrócić uwagę na to, czego brakuje im w ich miejscowości (na przykład placu zabaw dla psów, parku atrakcji, basenu, podjazdu dla wózków inwalidzkich, sygnalizacji dźwiękowej na przejściu dla pieszych). Jeżeli w klasie są dzieci ze SPE, nauczyciel wyznacza im dodatkowy czas na zredagowanie i przygotowanie listu (jeżeli jest taka potrzeba, dzieci mogą dokończyć pisanie listu w domu). Nauczyciel zbiera listy, by następnie przekazać je do odpowiednich władz lokalnych.

8.7. Prezentacja wyników

Projekt zakończy się wystawą prac plastycznych wykonanych przez dzieci (prace przedstawiające miasto marzeń), udostępnieniem na stronie internetowej lub w mediach społecznościowych ścianki Padlet ze zdjęciami wykonanymi podczas wycieczki oraz przekazaniem listów dzieci lokalnym władzom.

8.8. Ewaluacja

Po zakończeniu każdego etapu będzie przeprowadzana szybka ewaluacja, której celem będzie uświadomienie dzieciom, czego się nauczyły. Może ona być przeprowadzona przy użyciu metody walizki i kosza lub karty pracy przygotowanej przez nauczyciela. Będą to zadania nawiązujące do zajęć, np. dzieci będą miały do rozwiązania rebusy, krzyżówkę lub wykreślankę dotyczącą treści wprowadzanych na danym etapie. Nauczyciel otrzyma w ten sposób informację o stopniu opanowania prezentowanych treści. Po zakończeniu projektu zostanie przeprowadzona ewaluacja w formie ankiety, której pytania będą zorientowane na ocenę zaangażowania uczniów w projekt i skuteczności pracy w grupie oraz wzmocnienie relacji koleżeńskich w ramach grupy.

9. Regulamin

Na dużym arkuszu papieru nauczyciel zapisuje tytuł, np.:

Regulamin projektu w klasie II a

Ciudad de mis sueños. Miasto moich marzeń.

Nauczyciel rysuje dużą otwartą dłoń z wypisanymi na każdym palcu zasadami. Zasady zostaną szczegółowo omówione z klasą, dlatego na plakacie mogą być wypisane w formie haseł. Przykładowe zasady:

- *Somos bien educados*
- *Respetamos a otros*
- *Mantenemos limpieza*
- *Trabajamos en silencio*
- *Cooperamos.*

Uczestnicy projektu: klasa II i nauczyciele

Tak, jak wskazano w punkcie 8.2, każde z dzieci odrysuje swoją dłoń na plakacie i wypisze na niej swoje imię, co będzie oznaczać akceptację tych zasad. Podobnie uczynią nauczyciele uczestniczący w projekcie.

Data spisania regulaminu: dzień – miesiąc – rok.

10. Ocenianie

Ponieważ projekt został przewidziany dla uczniów klasy II, ocenianie będzie polegało na bieżącym monitorowaniu postępów uczniów w odniesieniu do zamierzonych celów oraz stopnia zaangażowania dzieci. Nauczyciel prowadzi więc obserwację pod kątem rozumienia poleceń wydawanych po hiszpańsku, wyszukiwania słów kluczowych w tekście słuchanym (5 elementów miasta, 3 elementy świata natury), opisywania miejsca (*en mi ciudad hay/no hay; mi barrio tiene/no tiene; me gusta(n)/ no me gusta(n)*), umiejętności redagowania listu i posługiwania się aplikacją Padlet. Ze względu na wczesny wiek uczestników projektu ocena będzie mieć formę kształtującej oceny ustnej, w której wyodrębniony zostanie nawet najdrobniejszy sukces ucznia. Podsumowując projekt, nauczyciel skupi się przede wszystkim na wyeksponowaniu zaangażowania każdego z uczestników oraz na jego współpracy z grupą. Na zakończenie projektu każdy uczestnik otrzyma pamiątkowy dyplom przygotowany przez nauczyciela.

11. Ewaluacja

Nauczyciel przeprowadza ewaluację w oparciu o przygotowany arkusz obserwacji ucznia.

Arkusz obserwacji ucznia

1. Uczeń uczestniczy w zajęciach:
 - a) aktywnie
 - b) biernie
 - c) z dystansem.
2. Uczeń współpracuje z pozostałymi dziećmi:
 - a) chętnie
 - b) nie współpracuje
 - c) wywołuje konflikty.
3. Uczeń rozumie i reaguje na komunikaty wydawane po hiszpańsku:
 - a) rozumie i reaguje
 - b) rozumie i nie reaguje
 - c) nie rozumie i nie reaguje.
4. Uczeń podejmuje próby komunikowania się po hiszpańsku:
 - a) pełnymi zdaniami
 - b) pojedynczymi słowami
 - c) nie komunikuje się po hiszpańsku.
5. Uczeń rozumie i śpiewa piosenkę po hiszpańsku:
 - a) rozumie i śpiewa po hiszpańsku
 - b) rozumie i nie śpiewa
 - c) nie rozumie i nie śpiewa.
6. Uczeń w komunikacji stosuje słownictwo i wyrażenia utrwalane podczas realizacji projektu, np. *me gusta/ no me gusta, en mi barrio hay/ no hay, es bonito, es grande*:
 - a) stosuje
 - b) stosuje pojedyncze słowa
 - c) nie stosuje.
7. Uczeń nazywa i klasyfikuje elementy przestrzeni miejskiej (infrastruktura i świat natury):
 - a) nazywa i klasyfikuje
 - b) nazywa i nie klasyfikuje
 - c) nie nazywa i nie klasyfikuje.

8. Uczeń zna budowę listu i potrafi redagować list:

- a) zna i redaguje
- b) zna i nie redaguje
- c) nie zna i nie redaguje.

9. Uczeń potrafi obsługiwać aplikację Padlet:

- a) obsługuje z łatwością
- b) obsługuje z trudnością
- c) nie obsługuje.

Każda odpowiedź a) będzie wskazywała na osiągnięcie postawionych celów, każda odpowiedź b) będzie oznaczała, że cele zostały osiągnięte w niepełnym stopniu, natomiast każda odpowiedź c) powinna być odczytana jako brak osiągnięcia założonych celów.

Podczas oceniania uczniów ze SPE należy uwzględnić indywidualne możliwości każdego ucznia, jego zaangażowanie i włożony wysiłek, sama ocena zaś powinna służyć podnoszeniu poczucia wartości, rozbudzaniu ciekawości poznawczej oraz motywowaniu do dalszej pracy.

Po zakończeniu projektu nauczyciele prowadzący wspólnie przeanalizują stopień osiągnięcia zamierzonych celów na podstawie wyników zebranych z przeprowadzonej obserwacji oraz wykonanej pracy w aplikacji Padlet. Nauczyciele uzgodnią także, czy projekt nadaje się do ponownej realizacji w przyszłości. Nauczyciele powinni również wskazać obszary, które powinno się skorygować w przypadku realizacji innych projektów.

12. Materiały pomocnicze

- słowniki języka polskiego;
- słowniki języka hiszpańskiego, w tym słownik obrazkowy;
- aplikacja Padlet (dostęp 9.09.2022);
- mapa Polski, mapa województwa lub miasta;
- ulotki, foldery, zdjęcia dotyczące miejsca wycieczki;
- materiały plastyczne (karty *flashcards*, plakat).

13. Materiały z zasobów ORE

Elert E., Wenda A., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 2,1 MB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Kostrzak-Kiryłak A., 2022, *Entre amigos. Program nauczania języka hiszpańskiego wprowadzanego jako pierwszy język obcy na etapie edukacji wczesnoszkolnej*, Warszawa: ORE.

Kostrzak-Kiryłak A., 2022, *Poradnik metodyczny do programu nauczania języka hiszpańskiego wprowadzanego jako pierwszy język obcy na etapie edukacji wczesnoszkolnej*, Warszawa: ORE.

Kotarba-Kańczugowska M., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 197 kB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Zaparucha A., 2017, *Teoria w pigułce. Zestaw 6. Zeszyt 1* (PDF, 5,1 MB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Agnieszka Kostrzak-Kirylak – absolwentka studiów filologicznych na Uniwersytecie Śląskim (iberystyka i polonistyka) oraz studiów podyplomowych dla tłumaczy na Uniwersytecie Jagiellońskim. Tłumaczka ustna i pisemna, specjalizuje się w tłumaczeniach technicznych. Nauczycielka języka hiszpańskiego oraz polskiego jako obcego. Na co dzień pracuje w Akademickim Liceum Ogólnokształcącym Politechniki Śląskiej w Rybniku. Swoją pasją do kultury i języka hiszpańskiego od lat zaraza dzieci, młodzież i dorosłych. Miłośniczka sztuki i literatury hiszpańskiej.